IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Finansów Publicznych (nr 167)**

z dnia 6 lipca 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 167)

6 lipca2021 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Andrzeja Kosztowniaka (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

– rozpatrzenie opinii Komisji Polityki Społecznej i Rodziny o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. (druk nr 1234) o:

1) części budżetowej 14 – Rzecznik Praw Dziecka: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;
2) części budżetowej 31 – Praca: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje celowe;
3) części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje celowe;
4) części budżetowej 63 – Rodzina: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje celowe;
5) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 15, 18, 25, 27, 30, 33, 34, 35, 38, 53, 55, 58 i 71;
6) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów: – 852 – Pomoc społeczna: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje celowe; 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje celowe; 855 – Rodzina: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje celowe;
7) zadaniach z zakresu administracji rządowej i innych zadaniach zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów;
8) programach wieloletnich w układzie zadaniowym;
9) państwowych funduszach celowych: Funduszu Pracy, Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
10) części budżetowej 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje celowe;
11) części budżetowej 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego: dochody i wydatki;
12) państwowych funduszach celowych: Funduszu Emerytalno-Rentowym, Funduszu Prewencji i Rehabilitacji, Funduszu Administracyjnym;

13) części budżetowej 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych: dochody i wydatki;
14) państwowych funduszach celowych: Funduszu Emerytur Pomostowych, Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Solidarnościowym;
15) państwowej osobie prawnej – Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

– zaopiniowanie wniosku Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w sprawie projektu planu finansowego Narodowego Funduszu Zdrowia na rok 2022;

– rozpatrzenie opinii Komisji Zdrowia o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. (druk nr 1234) o:
1) części budżetowej 46 – Zdrowie: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje podmiotowe i celowe;
2) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 68 i 73;
3) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działu 851 – Ochrona zdrowia: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje celowe;
4) zadaniach z zakresu administracji rządowej i innych zadaniach zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów;
5) dotacjach podmiotowych;
6) programach wieloletnich w układzie zadaniowym;
7) instytucji gospodarki budżetowej – Profilaktycznym Domu Zdrowia w Juracie;
8) państwowych funduszach celowych: Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych, Funduszu Medycznym;
9) państwowych osobach prawnych: Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, Agencji Badań Medycznych;
10) części budżetowej 66 – Rzecznik Praw Pacjenta: dochody i wydatki.

W posiedzeniu udział wzięli: **Stanisław Szwed** sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Sławomir Gadomski** podsekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia wraz ze współpracownikami, **Mikołaj Pawlak** rzecznik praw dziecka, **Paweł Jaroszek** członek zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wraz ze współpracownikami, **Filip Nowak** p. o. prezes Narodowego Funduszu Zdrowia wraz ze współpracownikami, **Bernard Waśko** zastępca prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia do spraw medycznych wraz ze współpracownikami, **Monika Rzepecka** zastępca prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wraz ze współpracownikami, **Tomasz Maruszewski** zastępca prezesa zarządu ds. finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wraz ze współpracownikami, **Jarosław Fiks** dyrektor generalny Biura Rzecznika Praw Pacjenta, **Maria Kałuska** dyrektor Departamentu Budżetu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Bożena Pleczeluk** dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii wraz ze współpracownikami. **Andrzej Bida** dyrektor generalny Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, **Aneta Cieloch** dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów wraz ze współpracownikami, **Piotr Wasilewski** dyrektor Departamentu Zdrowia Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Monika Biała, Anna Woźniak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Olga Olkowska** – specjalista z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dzień dobry państwu. Witam bardzo serdecznie na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Panowie przewodniczący, gorąco proszę, abyśmy zajęli miejsca i mogli rozpocząć dzisiejszą pracę Komisji.

Szanowni państwo, tak jak powiedziałem, otwieram posiedzenie Komisji. Stwierdzam kworum. Mam informacje z biura, że kworum już mamy.

Dzisiejszy porządek dzienny posiedzenia przewiduje realizację trzech punktów. Pierwszy z nich to rozpatrzenie opinii Komisji Polityki Społecznej i Rodziny o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. (druk nr 1234). Drugi punkt to zaopiniowanie wniosku Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w sprawie projektu planu finansowego Narodowego Funduszu Zdrowia na rok 2022. Trzeci z punktów – rozpatrzenie opinii Komisji Zdrowia o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. Czy są jakieś uwagi do porządku dziennego? Nie widzę, nie słyszę.

Wobec niezgłoszenia wniosku, szanowni państwo, przechodzimy do realizacji porządku dziennego. Przystępujemy do rozpatrzenia pierwszego punktu porządku dziennego. Kontynuujemy rozpatrzenie wykonania budżetu w częściach należących do właściwości innych komisji sejmowych. Posłowie członkowie Komisji Finansów Publicznych otrzymali informacje o wykonaniu budżetu, przygotowane przez dysponentów części budżetowych, informacje Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli wykonania budżetu w tych częściach budżetowych, a także opinie Biura Analiz Sejmowych.

Jednocześnie informuję, że wszystkie materiały, łącznie z materiałami przygotowanymi przez właściwe resorty i urzędy oraz Najwyższą Izbę Kontroli o wynikach kontroli, są dostępne w wersji elektronicznej na naszych iPadach.

Rozpatrywanie opinii komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu będzie się odbywało, szanowni państwo, wedle następującego porządku. Rozpoczniemy od wystąpienia posła referenta komisji branżowej, a następnie przejdziemy do wystąpienia posła koreferenta z ramienia Komisji Finansów Publicznych, wystąpienia przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli, a następnie przejdziemy do zadawania pytań przez panie i panów posłów oraz odpowiedzi ze strony dysponentów.

Szanowni państwo, przystępujemy – tak, jak powiedziałem – do realizacji pkt 1, ale zanim to zrobimy, pozwolę sobie przywitać na dzisiejszym posiedzeniu Komisji przedstawicieli naczelnych organów administracji państwowej oraz innych urzędów i instytucji państwowych. Witam serdecznie na dzisiejszym posiedzeniu Komisji panów ministrów w osobie pana ministra Sebastiana Skuzy – sekretarza stanu w Ministerstwie Finansów. Witamy, panie ministrze. Witam bardzo gorąco Stanisława Szweda – sekretarza stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej. Witamy, panie ministrze. Witam gorąco sekretarza stanu w Ministerstwie Zdrowia – Sławomira Gadomskiego. Witam również pełniącego obowiązki prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia pana Filipa Nowaka. Witam serdecznie, panie prezesie. Witam również pana Mikołaja Pawlaka. Witam Rzecznika Praw Dziecka. Witam gorąco pana Pawła Jaroszka, członka zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Witam gorąco pana prezesa. Witam panią Monikę Rzepecką, zastępcę Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, pana Andrzeja Bidę, dyrektora generalnego Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Witam jeszcze pana Tomasza Maruszewskiego, pierwszego prezesa... przepraszam, zastępcę Prezesa PFRON-u.

Szanowni państwo, tych, których nie przywitałem, przepraszam gorąco, ale witam równie gorąco, ciepło wszystkich tych, którzy przybyli również z państwem na obrady dzisiejszej Komisji, ale równie ciepło witam swoje koleżanki i kolegów z Komisji.

Drodzy państwo, przystępujemy do rozpatrzenia opinii Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Proszę o przedstawienie Komisji przez... opinii, przepraszam, przez panią Teresę Wargocką. Bardzo proszę o zaprezentowanie.

Poseł Teresa Wargocka (PiS):

Dziękuję bardzo, przepraszam bardzo za opóźnienie, ale nie włączyłam mikrofonu.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Nie ma problemu. Bardzo prosimy, pani poseł.

Poseł Teresa Wargocka (PiS):

Przedstawiam opinię Komisji Polityki Społecznej i Rodziny dla Komisji Finansów Publicznych, uchwaloną na posiedzeniu w dniu 22 czerwca 2021 r. Komisja Polityki Społecznej i Rodziny po zapoznaniu się ze sprawozdaniami złożonymi przez dysponentów poszczególnych części budżetowych oraz po zapoznaniu się z wynikami z Najwyższej Izby Kontroli podjęła... Komisja pozytywnie zaopiniowała wykonanie budżetu państwa w roku 2020 w części budżetowej 14 – Rzecznik Praw Dziecka, w części budżetowej 31 – Praca, części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne, w części budżetowej 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, w części budżetowej 63 – Rodzina, w części budżetowej 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, w części budżetowej 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w części budżetowej 83 – rezerwy celowe w zakresie pozycji: 15, 18, 25, 27, 28, 30, 33, 34, 35, 38, 53, 55, 58 i 71, w części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem.

Oczywiście może troszeczkę uszczegółowię, ponieważ część budżetowa 85 – Budżety wojewodów ogółem, dotyczą działów: 852 – Pomoc społeczna, 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki Społecznej, 855 – w zakresie rodzina, również działania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów.

Pozytywna opinia Komisji Polityki Społecznej i Rodziny dotyczy również programów wieloletnich: Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy, etap 5, Program „Senior plus" na lata 2015–2020, wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019–2023. Pozytywna opinia Komisji Polityki Społecznej dotyczy również dochodów i wydatków państwowych funduszy celowych: Funduszu Pracy, Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Emerytur Pomostowych, Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Solidarnościowego, Funduszu Emerytalno-Rentowego KRUS, Funduszu Prewencji i Rehabilitacji KRUS oraz Funduszu Administracyjnego KRUS. Pozytywna opinia Komisji z wykonania budżetu w roku 2020 dotyczy również państwowej osoby prawnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz środków pochodzących z Unii Europejskiej w zakresie działania Komisji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję serdecznie dziękuję pani poseł. Proszę o przedstawienie koreferatu ze strony pana przewodniczącego Tadeusza Cymańskiego. Bardzo proszę, panie przewodniczący.

Poseł Tadeusz Cymański (PiS):

Jeszcze raz trzeba się zalogować. Nowe posiedzenie Komisji? Które to już dzisiaj? Czwarte chyba, tak? Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, zaproszeni goście, w swoim koreferacie tradycyjnie chciałbym odnieść się, ponieważ zakres jest tak ogromny i, przepraszam z góry, te wszystkie pozycje i te instytucje, których tutaj nie będę omawiał, niektórzy przyjmą to z ulgą, inni z rozczarowaniem, ale tradycyjnie z uwagi na czas i różne okoliczności również chcę się skoncentrować na takich dwóch tematach, przede wszystkim tradycyjnie na ZUS-ie, ponieważ skala działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Funduszu Ubezpieczeń, zwłaszcza w kontekście ubiegłego roku, była tak ogromna i nietypowa i wzbogacona o nowe elementy, że warto chociaż kilka zdań o tym powiedzieć. A drugi temat tradycyjnie, który ma bardzo ciekawy kontekst w sensie tego, co nas czeka, mianowicie Fundusz Solidarnościowy, bo również tutaj jest taka istotna pozycja, która budziła i budzi ogromne emocje, ale może być również inspiracją i zachętą do dyskusji. Mam nadzieję, że takowa odbędzie się może nie dzisiaj, ale przy okazji złot… chciałem powiedzieć złotego ładu, nowego ładu. Myślę, że to wszystko jest przed nami.

Do rzeczy. Jeśli chodzi o Zakład Ubezpieczeń Społecznych, chciałbym przede wszystkim podkreślić warunki, w jakich przyszło w ubiegłym roku pracować nie tylko zakła-

dowi, ale wszystkim właściwie instytucjom. ZUS jednak miał szczególne tutaj miejsce, szczególne zadanie. Również administracja skarbowa. Warto tutaj zauważyć, że ten potężny... potężne narzędzie pomocy i wsparcia w warunkach COVID-u – chodzi o te tarcze, w tym tarcza Polskiego Funduszu Rozwoju – one jednak były w ścisłej koordynacji i wymagały współdziałania między wszystkimi instytucjami. Ta współpraca była, moim zdaniem, bardzo dobra. Potwierdzają to wyniki kontroli, ale także efekty tego działania. Warto przypomnieć, że te trzy podstawowe… ten prosty system wsparcia, szybkiego wsparcia polskich firm, a więc zatrudnienie, a więc realizacja zobowiązań ZUS-owskich i podatkowych, były warunkiem udzielania pomocy. To wszystko było wykonywane bardzo sprawnie i dobrze. Ubiegły rok Zakład Ubezpieczeń Społecznych zamknął takimi danymi: 44 tys. zatrudnionych. Warto również to przypominać, bo jest to grupa pracowników i sam ZUS budzi różne emocje, często pejoratywne, bardzo niesprawiedliwe. Dlaczego niesprawiedliwe? Dlatego, że trzeba o tym wyraźnie mówić, że skala odpisu na ZUS, czyli koszty samego funkcjonowania tej potężnej grupy ludzi… 61% kosztów to są koszty osobowe w ZUS-ie, drugą pozycją są usługi obce – 17%. To praktycznie jest ta większość wszystkich kosztów. Realizują to 44 tys. osób. To stanowi 1,4. To jest najniższy wskaźnik w historii. On oczywiście ma pewien związek z wysokimi jednak kosztami funkcjonowania, z COVID-em, ale jednak warto to zauważyć, na 100% kosztów, wydatków można powiedzieć, wypłat FUS-u 1,4%, to jest 1,40 zł. To są koszty funkcjonowania tej potężnej armii, tak często niesprawiedliwie opisywanej, krytykowanej... Nikt nie lubi ZUS-u, bo obciążenia są dość wysokie, to prawda. Mówię o tym, żeby przy okazji naszego komentarza do koreferatu również to zauważyć. Również – co jest istotne – wydatki Funduszu Ubezpieczeń Społecznych osiągnęły prawie 290 mld złotych, to jest prawie 300 mld zł. To jest ogromny wskaźnik. Do tego naszego PKB, którym się chwalimy, jednak tutaj osiągnęliśmy wysoki wskaźnik, prawie 12%. Tak się ma wolumen FUS-u do PKB, bo to jest odniesienie, które co roku przy tej okazji, przy omawianiu tych kwestii tutaj przypominamy.

Chciałbym powiedzieć również, że średnie wynagrodzenie, bo to też przykuwa uwagę, wyniosło w ubiegłym roku 5845. To ciągle nie jest ten pułap, który byśmy chcieli, ponieważ wbrew stereotypom pracownicy – ja to mówię do ZUS-u, ale myślę, że inne instytucje, KRUS i pozostałe mogą się do tego też odnieść, przy okazji powiedzieć, że zawsze byłem rzecznikiem dobrych wynagrodzeń, rzetelnych wynagrodzeń w budżetówce, bo ten stereotyp kawki i siedzących, nic nie robiących urzędników już jest przeszłością. Dzisiaj, my już tu dbamy o to w Sejmie, żeby przepisy się zmieniały, żeby było ich tyle, żeby urzędnicy mieli co robić. I mają co robić, dlatego ten poziom wynagrodzenia… Przy czym – i to też bardzo istotny szczegół – o prawie 700 osób zmniejszyła się ilość zatrudnionych w stosunku do roku 2019. To jest również bardzo istotny wskaźnik.

Jeszcze raz podkreślając, pozytywna opinia przed chwilą przedstawiona przez Komisję, pozytywna opinia Najwyższej Izby Kontroli. Chcę powiedzieć, że w odniesieniu do wszystkich pozycji, tych kilkunastu pozycji i tych różnych funduszy i funkcjonowania instytucji – wszędzie opinia Najwyższej Izby Kontroli była pozytywna. A biorąc pod uwagę ten delikatny kontekst i smaczek, że surowość i wymagania NIK jeszcze się zwiększyły – taki jest przynajmniej klimat, że bardzo surowo ocenia działanie rządu, a nie tylko – to podnosi walor, jakim jest pozytywna ocena. Dobrze myślę? Chyba tak. Więc to mi również ułatwia koreferat, ponieważ można z dużym prawdopodobieństwem, z bardzo wysokim prawdopodobieństwem przyjąć, że rzeczywiście funkcjonowanie tych instytucji było prawidłowe.

Przechodząc do Funduszu Solidarnościowego, bo on budził ogromne emocje. Co przykuwa uwagę? Oczywiście to nie jest tak – i chciałbym to jeszcze raz powiedzieć, bo to wraca jak bumerang i zupełnie niesprawiedliwie – że ktoś kogoś okrada. Ja przywołam tylko te globalne dane. Na początku 2015 r. wydatki roczne były na pułapie ponad 15 miliardów. Ostatni rok zamknęliśmy na poziomie 29,5. To jest wzrost prawie o 100% ogółem wszystkich świadczeń w różnej formie. Wiemy i mamy świadomość, że to jeszcze nie jest tak, jak powinno być. Jest wiele pozycji, które chcielibyśmy poprawić, chcielibyśmy zwiększyć. Zakres pomocy i świadczeń naszego państwa – państwa w końcu niebogatego, nie jest mały i nie przynosi nam wstydu. To mówi bardzo wiele. W tym kontek-

ście Fundusz Solidarnościowy, ten pierwotnie nazywany, który się zrodził z konkretną inicjatywą, że on jest wykorzystywany i że pieniądze z niego płynące idą, na przykład – i były to środki przekazywane na wypłatę świadczeń dodatkowych, jak „trzynastka", że to jest okradanie niepełnosprawnych. Nic bardziej bulwersującego, niesprawiedliwego. Nie, absolutnie nie! Ale wyniki w tym Funduszu Solidarnościowym – 26,5 mld, to były wpłaty na ten fundusz z tą myślą, żeby on mógł obsłużyć właśnie wypłaty dodatkowych świadczeń. Ale – i to chcę podkreślić z całą mocą – nie jest i nie było zagrożone funkcjonowanie Funduszu Solidarnościowego w zakresie jego pierwotnej misji, czyli zabezpieczenia wszystkich świadczeń, które wynikają z przyjętych zobowiązań i ustaw państwa wobec tej grupy obywateli. To jest po prostu pewna prawda podstawowa i ona powinna zawsze być blisko w naszej krytyce i w naszej walce politycznej.

W tym Funduszu Solidarnościowym – to *a propos*, już tu chciałbym nawiązać, przepraszam, że może to tak troszkę jest obok, ale to jest bardzo mi się wydaje ciekawe – ponieważ warto zauważyć, że w stosunku do planu pierwotnie podstawowych wpłat, bo fundusz był tworzony pierwotnie dla daniny solidarnościowej… To danina miała tworzyć i tworzy u jego zarania ten fundusz, który następnie miał być kierowany do niepełnosprawnych. I tak plan, który zakładał 1150 mln, został w ubiegłym roku wykonany na poziomie 1840 mln. Bardzo duży wzrost. To jest ponad 60%. To pokazuje również i daje pewne światło, daje pewną wiedzę na temat struktury w ogóle dochodów w naszym państwie, ponieważ 4% opodatkowania dochodów ponad 1 milion dało – powtórzę – 1840 mln. Jest tu świetna okazja, żeby również o tym powiedzieć, bo nie chciałbym tu się chwalić, bo takiej wiedzy nie posiadam, ale czasami coś człowiek również przeczyta i przygotowując się tutaj, idąc tym śladem, warto tę informację upublicznić i może w takim momencie powiedzieć. Ubiegły rok był rokiem wyjątkowym, był rokiem szalejącej epidemii, był rokiem bardzo trudnym, dla wielu strasznym, a dla niektórych bardzo nieszczęśliwym. Ale w tym roku, co ciekawego, zamknął się ten rok pewnymi konkretnymi danymi i GUS, i związek... towarzystwa ekonomiczne i inne instytucje badając... proszę państwa, takie są twarde dane. 20%, dwa decyle najlepiej dochodowych gospodarstw rodzinnych w Polsce zwiększyło dochody w ubiegłym roku – wydaje się to niesamowite, a jednak – o 7%. Te rodziny osiągnęły na jednego członka dochód rozporządzalny na pułapie 3,8 tys. zł.

Tymczasem w tym samym roku 20% najsłabszych ekonomicznie, o najniższych dochodach gospodarstw rodzinnych zmniejszyło swoje dochody o ponad 6% i osiągnęło – warto też przytoczyć – niecałe 700 zł. W tej grupie było bardzo dużo ludzi młodych, bo to jest cena, jaką za COVD zapłaciły branże najbardziej... te, które najwięcej straciły, czyli turystyka, gastronomia czy handel. To są fakty. I do czego zmierzam? Każdy rząd, nawet ten, który odszedł, rząd najbardziej liberalny w takiej sytuacji nie może nie działać i nie może biernie przyglądać się sytuacji. Dlatego odczytując idee nowego ładu nie w kierunku, jak niektórzy próbują przypisywać jakimiś przymiotnikami, bardzo nieprzyjemnymi, jest to działanie, którego celem jest właśnie przeciwdziałanie i łagodzenie tych ogromnych jednak dysproporcji – przytoczyłem dane – ale również podniesienie, poprawa sytuacji tych najsłabszych, tych, którzy największe ponieśli straty i największe koszty wynikające z COVID-u. W takim duchu należy spojrzeć na założenia nowego ładu, ale będziemy nad tym pracować, bo bardzo ważne, żeby to było mądrze zrobione.

Tutaj pojawia się również temat przy okazji ZUS-u, ponieważ jest bolączką… Ja sam osobiście również jestem rzecznikiem, rozmawiam, nie żyję w próżni. Przede wszystkim małe firmy – te małe firmy, które mają ciężko, które przychodu – nie mówiąc o dochodzie – nie mają na takim poziomie, aby móc co miesiąc wywiązywać się z tego zobowiązania ZUS-owskiego. Jest ono dla firm… a jest ich setki tysięcy. O tym mówi rzecznik małych i średnich przedsiębiorstw, o tym mówią badania, o tym mówi wielu ludzi. Musimy w Komisji Finansów, w dyskusji z opozycją nawet, zastanowić się, co z tym tematem zrobić, bo jest to ciężar i zobowiązanie bardzo wysokie.

Wiem, że w założeniach, w dyskusji się pojawiają różne pomysły, ale to jest przed nami. Ale myślę, że to nie jest najgorszy moment w kontekście tego koreferatu, żeby o tym wspomnieć. Chciałbym, żeby to zabrzmiało w taki sposób inspirujący i żeby również... bo dzisiaj mieliśmy fascynującą, chwilami naprawdę fascynującą tutaj dyskusję

na Komisji Finansów Publicznych na temat ustawy, która była w duchu Unii Europejskiej, która łagodzi pewne kanony, te twarde reguły dotyczące wskaźników, w tym stabilizacyjną regułę wydatkową. To wywołało ogromne emocje, ale to było bardzo ciekawe, bo poruszono to tak naprawdę… Już kończę, przechodzę do końca. Uważam, że ten spór… Dożyłem jako poseł, po 20 latach, kto wie, czy nie najbardziej ciekawej dyskusji, bo teraz ta cała dyskusja, oczywiście ona jest niepotrzebnie podlana tym sosem politycznej walki, wojny polsko-polskiej, Platformy z PiS-em, wiadomo, ale to jest spór dwóch wizji państwa – tego państwa bardzo liberalnego, neoliberalnego, wydawało się, że przeżywającego kryzys, bo w Europie się o tym dyskutuje, są wspaniali autorzy i ekonomiści się ścierają. Rafał Woś z jednej strony, a z drugiej autor z Wyborczej. Jak się czyta, to są całkiem dwa różne spojrzenia. I echa tego sporu dzisiaj już tutaj pobrzmiewały. A znajdą swój wyraz największy w dyskusji nad „Nowym ładem”. Bo to jest spór, czy mamy być niewolnikami wskaźników? Bo słyszeliśmy, powrócił nasz wybitny polityk i mówi „DDD”, czyli mówi „dług, danina, drożyzna”, tak? Natomiast inni mówią „nie, nie możemy się trzymać wskaźników, bo może być piękny PKB, wzrost i możemy być liderem w Europie, a ludzi na ulicach”. Tak również może być. To jest problem, jaka ma być też redystrybucja dochodu narodowego, jaki ma być podział, kogo obciążać, a komu dawać? Jak dawać, ile dawać? Wskaźniki to jest wszystko bardzo trudne i w Komisji Finansów, jak mało gdzie, to wszystko jak w soczewce tu będzie się zbierało. Wszystko jest przed nami.

N tym bym zakończył swoje krótkie wystąpienie. Apelowałbym, żebyśmy o tym dyskutowali, rozmawiali, żebyśmy się nie gniewali. Patrzy na mnie pan poseł Siekierski, a miał dzisiaj również bardzo dobre wystąpienie, a przede wszystkim to jest łaska boża, że mógłby, jakby chciał, a jednak mówi surowo, ale nie okrutnie. Mówi krytycznie, ale nie po to, żeby utopić i żeby wyszydzić, tylko żeby poprawić, żeby ktoś zmienił, żeby ktoś, bo inaczej... I to jest właśnie to, biorę z niego przykład, bo miałem okazję współpracować i dziękuję. To może nie jest typowe w tej chwili, ale myślę, że jeżeli będziemy więcej dyskutować, to będzie lepiej. Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący, za ten pogłębiony koreferat, nie tylko zresztą o te części budżetowe, które omawiamy, ale serdecznie dziękuję. Myślę, że wszyscy dziękujemy. Bardzo gorąco proszę o wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli i przedstawienie wyników kontroli dotyczącej tych części budżetowych. Bardzo proszę.

P.o. dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny NIK Dariusz Rogowski:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, zachowując kolejność ustaloną w porządku posiedzenia, uprzejmie informuję, co następuje. Rzecznik Praw Dziecka w 2020 r. prawidłowo realizował dochody i wydatki w części budżetowej 14. Poniesione przez biuro rzecznika w 2020 r. wydatki zostały poniesione na cele służące realizacji zadań rzecznika. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych. W toku kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. NIK ustaliła, że Minister Finansów z rezerw celowych budżetu państwa z pozycji 56 przekazał dysponentowi części „Rzecznik Praw Dziecka” środki w kwocie 5000 tys. zł dla Państwowej Komisji do Spraw Wyjaśniania Przypadków Czynności Skierowanych Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajowości wobec małoletniego poniżej lat 15, dla której w 2020 r. nie utworzono nowej części budżetowej. W rezultacie zadania komisji – tej komisji – były finansowane w 2020 r. z części budżetu państwa, której dysponentem był Rzecznik Praw Dziecka. W celu przekazania środków finansowych na działalność komisji Rzecznik Praw Dziecka bez podstawy prawnej ustanowił dysponentem trzeciego stopnia przewodniczącego komisji. NIK zauważa, że komisja rozpoczęła swoją działalność w drugiej połowie 2020 r., a w ustawie o państwowej komisji nie określono sposobu finansowania tej komisji oraz trybu utworzenia urzędu komisji i sposobu jego finansowania.

Brak uwzględnienia przez Ministerstwo Finansów komisji, zarówno w 2019, jak i w 2020 r., w klasyfikacji części budżetowych uniemożliwiał sfinansowanie działań

komisji w 2020 roku i spowodował brak możliwości przekazania środków finansowych na rozpoczęcie podstawowych czynności organizacyjnych. Podjęte przez RPD działania umożliwiły komisji rozpoczęcie działalności, jednak nie miały wystarczającej podstawy prawnej.

NIK przeprowadziła również kontrolę wykonania budżetu państwa w urzędzie komisji. Brak w urzędzie odpowiednich dokumentów oraz danych uniemożliwił sformułowanie całościowej oceny wykonania budżetu za rok 2020. W urzędzie nie prowadzono ksiąg rachunkowych, w związku z brakiem nie była możliwa weryfikacja danych, to jest, ustalenie rzetelności sprawozdań budżetowych oraz ich prawidłowości pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Przechodząc do kolejnej części, 31 – Praca, pozytywnie oceniliśmy wykonanie w tej części. Pozytywnie oceniliśmy również wykonanie planu finansowego Funduszu Pracy oraz Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. W ramach planu Funduszu Pracy prawidłowo realizowano zadania określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W 2020 r. decyzją ministra rodziny, pracy i polityki społecznej udzielono ze środków Funduszu Pracy nieoprocentowanej pożyczki w wysokości 4 miliardów złotych Funduszowi Solidarnościowemu. Pożyczka została udzielona na sfinansowanie wypłaty, kosztów obsługi wypłaty oraz kosztów obsługi wniosków o świadczenie uzupełniające, o których mowa w ustawie o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli dalsze finansowanie ze środków Funduszu Pracy zadań Funduszu Solidarnościowego może stanowić zagrożenie dla realizacji ustawowych zadań Funduszu Pracy. Natomiast w ramach planu Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych prawidłowo wykonywano zadania określone w ustawie o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy. Sytuacja związana z epidemią COVID-19 spowodowała konieczność stworzenia pilnej i doraźnej pomocy dla przedsiębiorstw i innych podmiotów. Minister właściwy do spraw pracy, jako dysponent Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych uczestniczył w pracach nad zasadami wsparcia przedsiębiorców na podstawie ustawy o COVID-19. W 2020 r. ze środków Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wydatkowano łącznie na ochronę rynku pracy 32 422 735 tys. zł.

NIK przeprowadziła kontrolę w zakresie wykorzystania przez 32 powiatowe urzędy pracy oraz 16 wojewódzkich urzędów pracy dotacji celowych, przeznaczonych na wsparcie uprawnionych podmiotów w ramach instrumentów przewidzianych w ustawie COVID-19. Kontrole te wykazały, że wsparcie było udzielane na ogół w sposób prawidłowy, wprowadzone w sytuacji kryzysowej rozwiązania prawne w kolejnych nowelizacjach ustawy o COVID nie były poprzedzone rzetelną analizą potrzeb oraz niosły ryzyko błędów i pomyłek w zakresie kryteriów dostępu do pomocy dla poszczególnych podmiotów i branż. Mając na uwadze konieczność zapewnienia prawidłowego i skutecznego wsparcia, udzielanego w ramach tak zwanej tarczy antykryzysowej, zwłaszcza ze środków tych funduszy, oraz potrzebę wprowadzenia rozwiązań systemowych, NIK wskazuje na potrzebę wzmocnienia kontroli zarządczej w zakresie analizy potrzeb rynku pracy, prac legislacyjnych, weryfikacji prawidłowości i skuteczności instrumentów określonych w ustawie o COVID-19 oraz prawidłowości wydatkowania i rozliczania środków przeznaczonych na przeciwdziałanie negatywnym skutkom epidemii.

Przechodząc do kolejnej części 44 – Zabezpieczenie społeczne, tutaj również pozytywnie oceniliśmy wykonanie budżetu w tej części. NIK oceniła pozytywnie wykonanie planu finansowego w 2020 r. Funduszu Solidarnościowego. Nie stwierdzono niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Koszty poniesione zostały na realizację zadań ustawowych. Największą pozycje kosztów stanowiła wypłata dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów wraz z kosztami obsługi – było to ponad 11,5 mld zł – a także wypłata rent socjalnych i zasiłków pogrzebowych wraz z kosztami obsługi – 4 204 000 tys. zł.

Co istotne, Fundusz Solidarnościowy nie dysponował własnymi przychodami, pozwalającymi na sfinansowanie tych wydatków. W 2020 r. udzielono funduszowi kolejnych dwóch nieoprocentowanych pożyczek z Funduszu Pracy w wysokości 4 miliardów zł

oraz z Funduszu Rezerwy Demograficznej – 11 505 000 tys. zł. W przypadku pożyczki z 2019 r. z Funduszu Rezerwy Demograficznej w wysokości 8 736 000 tys. zł została ona umorzona 1 stycznia 2021 r. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, mimo że działania te miały umocowanie w regulacjach ustawowych lub decyzjach dysponenta funduszu, to jednak dalsze finansowanie zadań Funduszu Solidarnościowego ze środków Funduszu Pracy, jak i ze środków Funduszu Rezerwy Demograficznej może stanowić zagrożenie dla realizacji ustawowych zadań tych funduszy.

Zgodnie z przyjętymi założeniami NIK, jeżeli chodzi o kolejną część budżetową, 63 – Rodzina, zgodnie z przyjętymi założeniami NIK do kontroli wykonania budżetu państwa, ta część nie podlegała kontroli.

Jeżeli chodzi o część 83, idąc po kolei – Rezerwy celowe, w ramach kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. szczegółowemu badaniu nie podlegały rezerwy nr 15, 18, 25, 27, 30, 33 i 35. W pozostałych objętych kontrolą wybranych pozycji rezerw celowych nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości. Rezerwom celowym została poświęcona oddzielna kontrola – Planowanie i wykorzystanie rezerw z budżetu państwa i budżetów środków europejskich.

Kolejna część 85 – Budżety wojewodów. Tutaj kwestia… Omówię trzy działy: 852, 853 i 855. Jeżeli chodzi o dział 852 – Pomoc społeczna, w omawianym dziale nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości. NIK stwierdziła, że opóźnione były decyzje dwóch wojewodów – zachodniopomorskiego i wielkopolskiego, w sprawie blokowania planowanych wydatków w tym dziale. Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej. Dochody w tym dziale stanowiły 1,4% dochodów ogółem, wykonanych w budżetach wojewodów, a wydatki zaledwie 0,3% wydatków ogółem, zrealizowanych w tych budżetach i nie były one przedmiotem szczegółowego badania Najwyższej Izby Kontroli. Jeżeli chodzi o dział 855 – Rodzina, to w 2020 r. wydatki w tym dziale poniesione z budżetu państwa wynosiły 55 438 700 tys. zł i z budżetu środków europejskich 96 600 tys. zł. Niemal całość, bo 99,7% wydatków budżetów wojewodów w tym dziale, stanowiły dotacje, które przeznaczone były głównie na wypłatę przez gminę świadczeń wychowawczych w ramach programu Rodzina 500 Plus i świadczeń rodzinnych, świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego, jak i składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Przechodząc teraz do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie w 2020 r. planu finansowego funduszu. Zgodnie z planem finansowym, fundusz realizował zadania wynikające z ustawy o rehabilitacji, mające na celu rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz ich zatrudnienie.

Część 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Również zgodnie z przyjętymi przez NIK założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa, ta część nie podlegała kontroli wykonania budżetu państwa w roku 2020.

Żeby zachować kolejność, czyli żeby teraz omówić ocenę części 72 – KRUS, za pozwoleniem pana przewodniczącego, przekazałbym głos przedstawicielowi Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Oczywiście panie dyrektorze. Jeszcze gorąco poproszę raz o przedstawienie pana, bo dla zadośćuczynienia transmisji, zapisu potrzebne nam jest jeszcze pańskie nazwisko, więc gorąco proszę i osoby, które będą wypowiadały się, o przedstawienie się.

P.o. dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny NIK Dariusz Rogowski:

Dariusz Rogowski, pełniący obowiązki dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny. Głos przekażę pani dyrektor – przedstawicielowi Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. wicedyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi NIK Marzanna Lipińska:

Dzień dobry, Marzanna Lipińska, p.o. wicedyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, zgodnie z założeniami kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. w centrali Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego kontrolą objęto realizację wydatków budżetu, części 72 – KRUS, wyko-

nanie planu finansowego Funduszu Emerytalno-Rentowego oraz sporządzanie sprawozdań i prowadzenie ksiąg rachunkowych w centrali KRUS. Najwyższa Izba Kontroli opisowo oceniła wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 72 – KRUS. Wydatki w tej części zostały wykonane w kwocie 18,9 miliarda zł, to jest w 100% planu po zmianach. Prawidłowo dokonywano blokowania planowanych wydatków. Nie stwierdzono nieprawidłowości przy wykorzystaniu środków z rezerw celowych oraz przekazywaniu dotacji dla Funduszu Emerytalno-Rentowego. Stwierdzono jedynie nieprawidłowość, która miała wpływ na obniżenie oceny wykonania budżetu państwa w części 72, polegającą na przekroczeniu planowanych wydatków w paragrafie – Świadczenia społeczne, przeznaczonych na wypłaty zasiłków opiekuńczych oraz zasiłku z tytułu kwarantanny dla osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników, na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. dotyczącej przeciwdziałania COVID-19, a także na wypłatę jednorazowych dodatków pieniężnych. Przekroczenia te wystąpiły na koniec 6 miesięcy 2020 r. w dwóch działach: 753 – Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, oraz 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej. Najwyższe kwoty przekroczeń wydatków w dziale 753 nastąpiły na koniec września 2020 r. – to jest kwota 91,3 mln zł i października 2020 r. – 115,5 mln zł. W dziale 853 wystąpiły niewielkie przekroczenia kwot. Było to niezgodne z art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 162 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, według których wydatki mogą być dokonywane na cele oraz w wysokościach określonych w planie finansowym jednostki z uwzględnieniem prawidłowo dokonywanych przeniesień. Główną przyczyną wyżej wymienionych przekroczeń było niedokonanie zmiany planu finansowego wydatków części 72 – KRUS, przez dysponenta części stosownie do art. 171 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, polegającej na przeniesieniu wydatków pomiędzy rozdziałami i paragrafami klasyfikacji celem dokonania wypłaty zasiłków opiekuńczych oraz zasiłków z tytułu kwarantanny a także jednorazowych dodatków pieniężnych. W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością Najwyższa Izba Kontroli wniosła do prezes KRUS o dokonywanie wydatków zgodnie z ustalonym planem finansowym po zmianach. Chcę poinformować, że pani prezes poinformowała Najwyższą Izbę Kontroli, że wniosek Najwyższej Izby Kontroli zostanie zrealizowany i wdrożony w taki sposób, aby w przyszłości nie dochodziło do przekroczenia planu wydatków budżetowych części 72 – KRUS, bez ustalonego planu finansowego po zmianach.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie w 2020 r. planu finansowego Funduszu Emerytalno-Rentowego. Zmiany planu finansowego oraz realizacji kosztów w ramach tego funduszu dokonano prawidłowo. Również pozytywnie NIK zaopiniowała sprawozdania budżetowe KRUS, roczne i za czwarty kwartał 2020 r. oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych za czwarty kwartał 2020 r. Ewidencja księgowa centrali KRUS prowadzona była prawidłowo. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Pan dyrektor jeszcze...

P.o. dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny NIK Dariusz Rogowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, pozostały jeszcze do omówienia wyniki kontroli budżetowej części 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Wykonanie budżetu państwa w tej części Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie. Pozytywnie oceniliśmy również wykonanie planów finansowych Funduszu Emerytur Pomostowych, Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i trzeciego również funduszu – Funduszu Rezerwy Demograficznej.

Przechodząc do Funduszu Emerytur Pomostowych, tak jak w latach ubiegłych, Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na nieuzyskanie wystarczających przychodów ze składek na pokrycie bieżących wydatków. Wpływy ze składek pokrywały jedynie 23,5% wypłat emerytur pomostowych, natomiast pozostała kwota została sfinansowana z dotacji z budżetu państwa. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że finansowanie wypłaty świadczeń w latach następnych wymagać będzie wsparcia w formie dotacji z budżetu państwa.

Przechodząc do planu finansowego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Koszty ponie-

sione zostały na realizację zadań ustawowych. Dotacja otrzymana z budżetu państwa była o prawie 14% niższa niż w 2019 r. i wynosiła ponad 33,5 mld zł. Prawidłowo gospodarowano wolnymi środkami Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W 2020 r. budżet państwa nie udzielał pożyczek funduszowi. W 2020 r. nie planowano i nie wykorzystywano środków Funduszu Rezerwy Demograficznej na uzupełnienie niedoboru Funduszu Emerytalnego, wynikającego z przyczyn demograficznych.

W przypadku Funduszu Rezerwy Demograficznej NIK pozytywnie oceniła wykonanie planu finansowego. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Koszty zostały poniesione na realizację zadań ustawowych. Stan funduszu na koniec 2020 r. wynosił ponad 51 mld zł i zmalał w stosunku do 2019 r. o 6,1% przede wszystkim z powodu udzielenia w 2020 r. pożyczki Funduszowi Solidarnościowemu w kwocie ponad 11,5 mld zł. Była to druga, nieoprocentowana pożyczka udzielona Funduszowi Solidarnościowemu na wypłatę rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów. Pierwsza pożyczka, udzielona w 2019 r. Funduszowi Solidarnościowemu w kwocie 8 737 000 tys. zł na refundację wypłaty jednorazowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów została umorzona.

I na koniec, odnosząc się do planu finansowego ZUS, państwowej osoby prawnej, podobnie jak w latach ubiegłych, chciałbym zwrócić uwagę na potrzebę kontynuowania działań w celu wyeliminowania wypłaty odsetek za zwłokę w ustalaniu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych oraz zintensyfikowania działań, mających na celu wyeliminowanie nadpłat nienależnie pobranych świadczeń emerytalno-rentowych oraz nadpłat zasiłków i świadczeń rehabilitacyjnych. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, w takim razie przechodzimy do dyskusji. Chciałem zapytać panie i panów posłów, czy są pytania w tych częściach budżetowych? Bardzo proszę, pan poseł Czesław Siekierski. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Czesław Siekierski (KP):

Bardzo krótko. Ja myślę tak, że omawiane obszary, udział państwa to w większości instytucje, fundusze, które w sposób istotny przyczyniły się do stabilizacji kraju w tym trudnym okresie. Myślę, że warto o tym powiedzieć, dlatego że państwo realizują, wykonują pewne funkcje, które są powierzone przez rząd, przez państwo. Państwo nie ustalacie zasad polityki, tylko ją wykonujecie i stąd, nawet jeśli mamy czy ja mam jakieś uwagi, to one nie są do państwa, bo nie wy decydujecie o tym, ale myślę, że w tym trudnym okresie te wszystkie obszary, które reprezentujecie, w sposób właściwy się sprawdziły, wywiązały się z obowiązków. Czasami się zastanawiałem, czy ten zakres obowiązków, dla przykładu, jaki jest skierowany wobec ZUS-u, nie jest za duży, bo ileś funkcji było tu kierowanych, te związane z sytuacją, jeśli chodzi o wsparcie, tarcze i inne rzeczy. Myślę, że po prostu to trzeba podkreślić, pozytywnie ocenić i podziękować, bo – tak, jak powiedziałem wcześniej – były polityczne uwagi, nie do państwa.

Mam pytania, jeśli chodzi… bo wy również jesteście pewnymi obserwatorami i ważne, żeby te wasze oceny, wasze uwagi teraz, w tym okresie trafiły do tych, co ustalają reguły gry, żeby pozwoliły na lepsze przygotowanie do... bo wszystko może się wydarzyć jesienią i związku z tym do państwa mogą wrócić pewne obowiązki. Stąd te sprawy również będę kierował na innych spotkaniach do resortów, aby we właściwy sposób wykorzystać wasze doświadczenia.

Natomiast chciałbym jeszcze zapytać w sposób bardzo taki... jaki jest poziom wykorzystania funduszu rentowego? Oczywiście mamy… Nie chcę pytać o te wszystkie szczegóły, te różne fundusze, Fundusz Solidarnościowy, bo, po raz trzeci chyba już powtarzam, te decyzje nie były w państwa kompetencjach, ale jeśli chodzi o poziom wykorzystania funduszu rentowego, to mnie to interesuje.

To tyle, z wyrażeniem pewnego uznania. Nawet jeśli były jakieś niedopatrzenia, to one przy tej skali zadań i obowiązków nie były istotne, jeszcze raz chcę to podkreślić. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, bardzo gorąco proszę o ustosunkowanie się przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Panie prezesie, pan czy przedstawiciele? Gorąco proszę o odpowiedź.

Wiceprezes ZUS:

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, na początku bardzo dziękuję za bardzo dużo pozytywnych i ciepłych słów płynących pod adresem instytucji, którą mam okazję reprezentować, a w szczególności pracowników. To naprawdę był dla nas szczególnie ciężki rok. Oprócz tego, że doświadczyliśmy – tak, jak cały kraj – COVID, to również mieliśmy, powiem, przyjemność spełniać dodatkowe zadania, wśród nich właśnie kolejne tarcze antykryzysowe, ale również dodam, że mieliśmy od zeszłorocznych wakacji przyjemność być operatorem Polskiego Bonu Turystycznego, co też jest takim dla nas nowym obszarem.

Natomiast wracając już do pytania odnośnie Funduszu Rentowego, to jeśli chodzi o wykonanie za rok 2020, to wpływy ze składek i pochodne wyniosły 52 012 694 tys. zł, natomiast wydatki 49 721 171 tys. Można powiedzieć, że ten fundusz akurat jest w bardzo takiej relatywnie dobrej kondycji, jeśli chodzi o te wszystkie cztery subfundusze, wchodzące w skład Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Bardzo dziękuję. Jeśli potrzeba dodatkowych informacji oczywiście, to oczywiście chętnie udzielę.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Chciałem zapytać, czy mamy jeszcze jakieś dodatkowe pytania? Nie widzę.

Szanowni państwo, tym samym stwierdzam zakończenie omawiania wykonania budżetu we właściwości Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Bardzo serdecznie dziękuję.

Przechodzimy do realizacji pkt 2 porządku dziennego. Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Narodowy Fundusz Zdrowia ma obowiązek do 1 lipca każdego roku opracować projekt planu finansowego Narodowego Funduszu Zdrowia na rok następny i przedstawić go do zaopiniowania właściwym komisjom sejmowym. Właściwe komisje sejmowe – Komisja Finansów Publicznych i oddzielnie Komisja Zdrowia, mają 14 dni na zaopiniowanie tego dokumentu. Ustawa stanowi, że nieustosunkowanie się przez Komisję w tym terminie oznacza pozytywne zaopiniowanie projektu planu finansowego Narodowego Funduszu Zdrowia.

Bardzo proszę pana prezesa o przedstawienie projektu planu finansowego Narodowego Funduszu Zdrowia na rok 2022. Panie prezesie, gorąco proszę.

Zastępca prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia Bernard Waśko:

Dzień dobry. Nazywam się Bernard Waśko. Jestem zastępcą prezesa do spraw medycznych Narodowego Funduszu Zdrowia. Wraz ze mną jest pan dyrektor Dariusz Jarnutowski z departamentu finansów, ekonomiczno-finansowego. Panie przewodniczący, szanowni państwo, zgodnie z procedurą, która co roku na etapie tworzenia planu wymaga opinii dwóch komisji sejmowych, a dopiero później zatwierdzenia przez Ministra Finansów w porozumieniu z Ministrem Zdrowia, zwracam się do Wysokiej Komisji o wydanie pozytywnej opinii dotyczącej przedstawionego projektu planu.

Ja tylko przedstawię państwu główne założenia, które w szczegółach omówi pan dyrektor Jarnutowski. Plan na rok 2022 został opracowany w oparciu o wskaźniki makroekonomiczne, dotyczące prognozy trzyletniej, publikowane przez Ministra Finansów, w tym zakresie roku 2021 w oparciu już o zaktualizowane wskaźniki makroekonomiczne. Plan ten zarówno po stronie kosztów, jak i po stronie przychodów – ponieważ plan jest zrównoważony w tym zakresie – zakłada wzrost w przypadku do pierwotnego planu na rok 2021 w obydwu wymienionych pozycjach o kwotę około 7 112 000 tys. zł, co stanowi wzrost o 6,8% w stosunku do pierwotnej wersji planu na rok 2021. W zakresie poszczególnych głównych pozycji planu finansowego zarówno po stronie kosztów, jak i przychodów, omówi je pan dyrektor Jarnutowski.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor Departamentu Narodowego Funduszu Zdrowia Dariusz Jarnutowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, tak jak wspomniał pan prezes, plan jest zrównoważony w zakresie przychodów i kosztów. Zamyka się kwotą 112 030 000 tys. zł. W skład planowanych przychodów wchodzą oczywiście głównie składki na ubezpieczenie zdrowotne. Planowana kwota składek zamyka się kwotą 105 550 000 tys. zł, co stanowi 94,22% planowanych przychodów. W skład przychodów wchodzą również przychody wynikające z przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, z kwotą 424 000 tys. zł, to jest 0,38% planowanych przychodów, dotacje z budżetu państwa na realizację zadań, o których mowa w art. 97 ust. 3 pkt 2b, 2c i 2e ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, to jest, finansowanie świadczeń wysokospecjalistycznych, dofinansowanie leków dla osób w wieku podeszłym 75 lat, jak również bezpłatnych leków dla kobiet w ciąży. Łączna kwota tej planowanej dotacji zamyka się w kwocie 1 258 000 tys. zł, co stanowi 1,12% przychodów ogółem Narodowego Funduszu Zdrowia. Po stronie przychodów mamy również dotacje z budżetu państwa na realizację zadań zespołów ratownictwa medycznego z kwotą 2 266 000 tys. zł, to jest 2,02% planowanych przychodów ogółem. Pozostałe przychody w kwocie 2 563 000 tys. zł, to jest 2,29% planowanych przychodów. Wśród tych planowanych przychodów główną pozycją są przychody z tytułu opłaty cukrowej oraz opłaty od napojów alkoholowych w małych opakowaniach – to jest kwota 1 008 000 tys. zł – środki planowane z Funduszu Medycznego w kwocie 832 000 tys. zł, środki z programów unijnych w kwocie 2 677 tys. zł, środki z dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie informatyzacji świadczeniodawców w kwocie 50 000 tys. zł oraz środki z Funduszu Solidarnościowego w kwocie 17 000 tys. zł. Po stronie przychodów mamy również zaplanowane przychody finansowe w kwocie 8093 tys. zł, to jest jedna setna planowanych przychodów ogółem. I zgodnie z art. 116 ust. 1a planowane przychody Narodowego Funduszu Zdrowia pomniejszane są o odpis dla Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji. Na rok 2022 planowany odpis wynosi 41 603 tys. zł.

Po stronie kosztów, które zamykają się kwotą 112 030 000 tys. zł mamy zaplanowane: koszty poboru i ewidencjonowania składek pobieranych przez ZUS i KRUS. Zgodnie z przepisem art. 88 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej zarówno ZUS, jak i KRUS mają prawo do potrącenia z przekazywanej części składek kosztów poborów i egzekucji tych składek w wysokości 0,2% środków ze składek przekazanych do centrali. To jest kwota 207 378 tys. zł. Obowiązkowy odpis na rezerwę ogólną w kwocie wysokości 1% należnych przychodów ze składek. Ten odpis na rezerwę ogólną zamyka się kwotą 1 054 000 tys. zł. Planowane koszty świadczeń opieki zdrowotnej ogółem z kwotą 105 380 000 tys. zł stanowią 94,06% kosztów ogółem, ujętych w planie finansowym na rok 2022. Są one wyższe od kosztów ujętych w pierwotnym planie na rok 2021 o kwotę 6 704 000 tys. zł, to jest o 6,8%. Koszty te są podzielone i ujęte zarówno w planie finansowym centrali funduszu, jak również w planach finansowych poszczególnych oddziałów wojewódzkich. Zgodnie z art. 118 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej w planie finansowym centrali zaplanowano środki w pozycji rezerwa na koszty realizacji zadań wynikających z przepisów o koordynacji, rezerwa na koszty realizacji zadań związanych... wynikających z art. 42 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej – chodzi o finansowanie świadczeń w ramach dyrektywy trans granicznej – jak również koszty świadczeń opieki zdrowotnej, dotyczące programów pilotażowych, lecznictwa uzdrowiskowego i świadczeń wysokospecjalistycznych, świadczeń udzielanych za pośrednictwem systemów teleinformatycznych, świadczeń finansowanych w formie ryczałtu systemu podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej, koszty świadczeń udzielanych przez pielęgniarki i położne, ratowników medycznych, koszty wzrostu wynagrodzeń lekarzy i lekarzy dentystów oraz koszty wzrostu wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawód medyczny oraz pracowników działalności podstawowej innych niż pracownicy wykonujący zawód medyczny. W planach finansowych oddziałów wojewódzkich środki zostały zabezpieczone na finansowanie pozostałych

zakresów świadczeń. Środki pomiędzy poszczególne oddziały wojewódzkie – z wyjątkiem środków przekazywanych w ramach środków z funduszu medycznego – zostały podzielone zgodnie z algorytmem podziału środków określonym w art. 118 ust. 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej i zgodnie z rozporządzeniem wydanym na podstawie tego przepisu przez Ministra Zdrowia.

W ramach kosztów mamy również zaplanowane koszty realizacji zadań zespołów ratownictwa medycznego w analogicznej kwocie jak po stronie przychodów, to jest w kwocie 2 266 000 tys. zł, koszty finansowania leków wydawanych pacjentom w wieku powyżej 75 roku życia bezpłatnie w kwocie 1 010 000 tys. zł, koszty dofinansowania informatyzacji świadczeniodawców w wysokości 150 000 tys. zł, koszty finansowania leków wydawanych kobietom w ciąży bezpłatnie w wysokości 26 620 tys. zł, koszty administracyjne w wysokości 1 151 000 tys. zł, to jest 1,3% kosztów ogółem, pozostałe koszty w kwocie 703 000 tys. zł, to jest 0,63% kosztów ogółem, oraz koszty finansowe w wysokości 78 592 tys. zł, to jest 0,07% kosztów ogółem. Jak już wspomniałem plan jest zrównoważony, zamyka się kwotą 112 mld zł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, tym samym przechodzimy do dyskusji w tym punkcie. Czy są pytania? Bardzo proszę pana posła Czesława Siekierskiego. Panie pośle, bardzo proszę.

Poseł Czesław Siekierski (KP):

Postaram się, panie przewodniczący, krótko. Może na niektóre pytanie prosiłbym nawet o odpowiedzi w formie pisemnej. Ja rozumiem, że mamy wzrost o około 7 mld w porównaniu do roku poprzedniego. Ile to stanowi w wydatkach ogółem? Bo są wydatki środków publicznych, są wydatki prywatne, są wydatki firmowe i tak dalej. Jak to się kształtuje? Bo często również jesteśmy o to pytani, bo dla obywateli jest to bardzo ważny obszar. Mam pytanie, jeśli chodzi o to, jaki planujecie wzrost na bezpłatne leki. Chodzi o – dla przykładu – cukrzyków czy również finansowanie chorób rzadkich, ale również czy przewidujecie jakąś reakcję, bo są oczekiwania dotyczące podwyżek takich grup zawodowych jak ratownicy, pielęgniarki i tak dalej. Jak to planujecie? I wreszcie, jaki jest poziom – jeśli nie macie tych danych przy sobie – zwrotów za leczenia zagraniczne? Również te konieczne, które wynikały z tego, że ktoś jest za granicą i zachoruje, czy wypadek, ale także jaki jest poziom leczenia takiego kierowanego, że oto do pewnych zabiegów czy pewnych, bo nie mamy jeszcze specjalistów czy doświadczeń w tym obszarze?

I na koniec, jakie są środki na obszar promocji? Ja bym nie chciał… może nie promocji, raczej informacji, takiej informacji, która jest ważna dla pacjenta, dla społeczeństwa, bo to jest... bo czasami myślę, że chyba tego brakuje. Proszę nie mylić tu z jakąś tam reklamą czy promocją, tylko chodzi mi o informację. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie prezesie, bardzo proszę.

Zastępca prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia Bernard Waśko:

W zakresie pierwszego pytania, ta kwota wzrostu 7 mld, nieco ponad 7 mld, zł stanowi – tak, jak zaznaczyłem na wstępie – w porównaniu do kosztów i przychodów planu na 2021 r., w pierwotnej wersji oczywiście, wzrost o 6,8%, natomiast w odniesieniu do całości planu, czyli 112 mld, to jest to również kwota niecałe 7% mniej więcej, tak w pamięci licząc, zachowując te relacje.

Natomiast jeśli chodzi o kwoty, rozumiem, że pytanie pana posła dotyczyło budżetu w części dotyczącej refundacji leków. Ta kwota zaplanowana na rok przyszły to jest 8,7 mld. Jest ona wyższa od planowanej na ten rok o kwotę 329 000 tys. zł i jest związana między innymi z wprowadzeniem, refundacji nowych leków na listę refundacyjną zgodnie z obwieszczeniami Ministra Zdrowia.

Co do środków na podwyżki, to Narodowy Fundusz Zdrowia, jeśli chodzi o podwyżki wynagrodzeń, zapewnia i uwzględnił na przyszły rok środki na kontynuację tych działań, które zarówno wynikają z konieczności kontynuacji wypłaty już tych dodatków do wynagrodzeń, które otrzymywali ratownicy, pielęgniarki, położne oraz część leka-

rzy, jak również – i to jest kwota około 7 mld zł rocznie – na drugie półrocze tego roku zgodnie też z korektą planu finansowego, którą opiniowała Wysoka Komisja około 2 czy 3 tygodnie temu. Dotyczy to dodatkowej kwoty około 3,5 mld zł na drugie półrocze, które będzie związane ze zrekompensowaniem pracodawcom skutków ustawy o podwyższeniu minimalnych wynagrodzeń w ochronie zdrowia. Reasumując, te kwoty razem w kosztach świadczenie stanowić będą na przyszły rok około kilkanaście miliardów złotych i one są zabezpieczone w planie finansowym.

Jeśli chodzi o planowane koszty związane z leczeniem za granicą obywateli polskich oraz tej działalności promocyjno- informacyjnej, o którą pan poseł pytał, to poproszę pana dyrektora o przekazanie takiej informacji.

Dyrektor Departamentu Narodowego Funduszu Zdrowia Dariusz Jarnutowski:

Jeżeli chodzi o koszty świadczeń udzielanych polskim pacjentom na terenie Unii Europejskiej w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w planie finansowym czy w projekcie planu finansowego na przyszły rok zaplanowaliśmy środki w wysokości 821 000 tys. zł. Natomiast jeżeli chodzi o koszty promocji i działalności informacyjnej, te koszty ponoszone są przez Narodowy Fundusz Zdrowia w ramach kosztów administracyjnych, w ramach kosztów działalności funduszu. Koszty administracyjne funduszu na przyszły rok przekraczają 1 mld zł. W ramach tego miliarda będą prowadzone zarówno działania promocyjne, informacyjne przy wykorzystaniu zasobów funduszu, jak i w ramach działań zleconych na zewnątrz. Natomiast jeżeli chodzi o działania profilaktyczne, finansowanie świadczeń profilaktycznych, to tutaj w planie finansowym w pozycji kosztów świadczeń zaplanowano na przyszły rok ponad 300 mln zł. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję za odpowiedź. Przechodzimy, szanowni państwo, do... Jeszcze pan przewodniczący Cymański, bardzo proszę.

Poseł Tadeusz Cymański (PiS):

...potwierdzenia, bo to było... ta sprawa odbiła się szerokim echem. To jest bardzo ważne. Mianowicie te działania parlamentu i podniesienie jednak świadczeń, zwłaszcza w tych grupach medycznych, które były na samym dole, były najsłabsze, prawda? Były ogromne emocje. Padały bardzo twarde, mocne słowa. Wyjaśniał to chyba Bolesław Piecha na trybunie sejmowej, bo tutaj panowie o tym wspomnieli, że ta kwota 3,7 mld od 1 lipca do końca tego roku. Ale – i to jest treść mojego pytania, które ma charakter przypominająco -potwierdzający, bo kto jak kto, ale państwo to śledzicie – oczekiwania, szlachetne, ja nie wątpię co do intencji, ale jednak te propozycje, które przedstawił Senat, a posłowie opozycyjni żądali, padały słowa, były protesty, prawda? Bolesław Piecha, nasz kolega, były minister, zwracał uwagę, że te propozycje, gdyby je przyjąć, miałyby skutki dalekosiężne i ogromne. Padały kwoty, bo panowie teraz mówicie o konsekwencjach finansowych tej operacji, czyli podniesienia płac pewnej grupy pracowników na 3,7 za pół roku, czyli w skali roku i przyszłym roku. Tam padały kwoty – pamiętam – 18 i nawet 24 mld, gdyby przyjąć te propozycje. One więc były nierealne z punktu widzenia tego, o czym mówimy, bo składki wzrosły, zakładana jest wielka operacja podniesienia składki dla służby zdrowia, w ogóle składki zdrowotnej, ale to pytanie, żeby nie rozszerzać się, jakie są konsekwencje w obecnym stanie rzeczy – tym, co przyjęliśmy, w przyszłorocznym planie NFZ? O ile będą zwiększone nakłady w związku z podniesieniem od 1 lipca poziomów tych zarobków?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo proszę, panie prezesie.

Zastępca prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia Bernard Waśko:

Panie pośle, żeby zapewnić oczywiście kontynuację, to ta kwota podlega prostej annualizacji, to znaczy po prostu jest pomnożona przez 2 i takie środki w odniesieniu do półrocza oczywiście tego roku. Zatem takie środki są zabezpieczone w planie finansowym na rok przyszły.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pan przewodniczący Cymański będzie jeszcze dopytywał...

Poseł Tadeusz Cymański (PiS):

Tak, bo jeszcze śladem, bo to jest rzadka okazja… Przepraszam, bo też mi się spieszy. Wszystkim się spieszy, ale spytam, bo tak sobie przypominam świętej pamięci profesora Religę. Był taki epizod, taki temat bardzo ciekawy, bardzo ważny. Mianowicie on był autorem takiego pomysłu, który przeszedł trochę niezauważony, ale zwracał uwagę, że czym innym jest leczenie, czym innym jest opieka, a czym innym jest pielęgnacja. A kanwą do dyskusji było stwierdzenie, że w Unii Europejskiej – to w tamtym czasie było – koszty i wydatki na opiekę i pielęgnację ludzi starszych są na poziomie ponad 2% PKB. Te bogate kraje duże pieniądze na to wykładają, tak? I on wtedy proponował – tak rzucono ten temat – żeby wprowadzić z myślą o naszych seniorach, bo nie jest tajemnicą i to też w tym pytaniu się zawiera, że szpitale, które są instytucjami leczniczymi, pełnią tak naprawdę funkcje hospicyjne, funkcje pielęgnacyjne i duża część wydatków i kosztów NFZ również jest – nie chcę powiedzieć pożerana – ale pochłania przez te elementy. I w tej chwili przy okazji tych pomysłów, które się pojawiają, podniesienia w ogóle nakładów na służbę zdrowia, która przy wszystkich bolączkach jest dość niedofinansowana jednak, co by nie powiedzieć, bo medycyna kosztuje bardzo dużo. Jak państwo widzicie ten temat, ale to tylko bardzo ogólnie proszę nam powiedzieć, czy brane jest pod uwagę, bo są te próby czynione, mówię o ZOL-ach, mówię o Zakładach Opieki Leczniczej, bo w bilansie i waszych wydatkach bez wątpienia spora grupa jest niezwiązana *stricte* z leczeniem, czyli z tym, do czego NFZ jest powołany. To są kontrakty zresztą również z innymi instytucjami. Ja tylko mówię o szpitalach.

Zastępca prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia Bernard Waśko:

To może tak nie wprost, ale postaram się odpowiedzieć panu posłowi. Jeśli chodzi o stan obecny, to *stricte* na te świadczenia pielęgnacyjno-opiekuńcze, w tym również stacjonarne w takich domach całodobowej opieki, czyli to są tak zwane ZOL-e przede wszystkim, w Narodowym Funduszu Zdrowia są ponad 2 miliardy zarezerwowane na finansowanie tych świadczeń. Tak, to jest ponad 2%, jak łatwo obliczyć.

Natomiast jeśli chodzi o rozwiązania, które mogą być brane pod uwagę, jeśli patrzymy na kraje, które przywołał pan poseł, to w tych krajach, niektórych z nich, oczywiście, bo niektóre mają model zupełnie budżetowy finansowania ochrony zdrowia czy też opieki społecznej czy też przenikających się w tych dwóch obszarów, bo u nas, w naszym kraju również mamy z tym problem, że domy pomocy społecznej i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze teoretycznie w jednych powinni przebywać ludzie zdrowi, a w drugich ludzie chorzy, ale wiadomo, że współistnienie wieku razem z wielochorobowością i niesamodzielnością powoduje, że trudno jest tak naprawdę te dwie sfery rozgraniczyć.

Jeśli jednak chodzi o źródła finansowania, to są kraje, gdzie na przykład osobno oprócz ubezpieczenia zdrowotnego i składki na ubezpieczenie zdrowotne jest ubezpieczenie opiekuńcze i ono właśnie stanowi... ta składka, z tego co pamiętam, w Niemczech nieco poniżej 2% albo w okolicach 2%. Ale to jest oczywiście jeden z wariantów finansowania. My mamy taki, że to jest częścią składki na ubezpieczenie zdrowotne i w ramach tych zadań jest finansowana pozycja w planie finansowym i oczywiście świadczenia.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, proponuję przyjęcie opinii do omawianego planu finansowego w następującej treści:

„Komisja Finansów Publicznych do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w sprawie projektu planu finansowego Narodowego Funduszu Zdrowia na rok 2022, uchwalona na posiedzeniu w dniu 6 lipca 2021 r.

Komisja Finansów Publicznych na posiedzeniu w dniu 6 lipca 2021 r. rozpatrzyła wniosek prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 1 lipca 2021 r. dotyczący projektu planu finansowego Narodowego Funduszu Zdrowia na rok 2022.

Komisja Finansów Publicznych na podstawie art. 121 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicz-

nych pozytywnie opiniuje plan finansowy Narodowego Funduszu Zdrowia na rok 2022, przedstawiony we wniosku”.

Szanowni państwo, nie słyszę sprzeciwu.

Tym samym uważam, że Komisja przyjęła opinię w sprawie projektu. Przypomnę jeszcze, że jest to opinia nr 96.

Proszę państwa, przechodzimy do realizacji pkt 3 porządku dziennego. Proszę o przedstawienie opinii Komisji Zdrowia i jednocześnie zreferowanie przez panią przewodniczącą poseł Gabrielę Masłowską. Pani poseł, pani przewodnicząca występuje dzisiaj w dwóch osobach, z jednej strony, tak z jednej strony referenta, a z drugiej strony koreferenta. Bardzo serdecznie proszę, pani poseł.

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, Komisja Zdrowia na posiedzeniu w dniu 22 czerwca 2021 r. rozpatrzyła sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. wraz przedstawioną przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli analizą wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2020 r. w zakresie: części budżetowej 46 – Zdrowie, dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje podmiotowe i celowe; części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 68 i 73; części budżetowej 85 – Budżety wojewodów, w zakresie działu 851 – Ochrona zdrowia, zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów, dotacji podmiotowych, programów wieloletnich w układzie zadaniowym, instytucji gospodarki budżetowej: Profilaktycznego Domu Zdrowia w Juracie, państwowych funduszy celowych, to jest Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych i Funduszu Medycznego, państwowych osób prawnych: Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, Agencji Badań Medycznych, środków europejskich w zakresie zdrowia i części budżetowej 66 – Rzecznik Praw Pacjenta.

Po zapoznaniu się ze szczegółowymi informacjami dysponentów części budżetowych, wysłuchaniu stanowiska Najwyższej Izby Kontroli oraz w wyniku przeprowadzonej dyskusji Komisja pozytywnie opiniuje sprawozdanie z wykonania budżetu państwa w 2020 r. w powyższym zakresie i wnosi o jego przyjęcie.

Szanowni państwo, dochody w części 46 – Zdrowie, zrealizowano o 18% wyższe, niż planowano, na poziomie około 220 mln zł, natomiast wydatki ukształtowały się na poziomie prawie 6,4 mld zł, co stanowiło 92,8% planu po zmianach.

Wydatki te w części 46 – Zdrowie, były o 26,5% niższe niż w 2019 r., co zwracało uwagę uczestników biorących udział – parlamentarzystów i gości, w tym posiedzeniu w komisji. Należy tutaj podkreślić, że to zmniejszenie w części 46 – Zdrowie, o 26% wydatków było związane z tym, że w 2019 r., tuż pod koniec roku przekazano dotację podmiotową dla NFZ, która to dotacja była wydatkowana dopiero w 2020 r. Wynosiła ona 2700 mln zł. Podaję liczby w zaokrągleniach. Tak więc środki te, które trafiły, wydatkowano w 2019 r., ale były zużyte 2020 r. One powiększały nakłady na ochronę zdrowia o tę kwotę w 2020 r., a więc praktycznie rzeczywiście nie było tutaj zmniejszenia nakładów.

Jeżeli popatrzymy na całkowitą kwotę wydatków na ochronę zdrowia ze środków publicznych, nie tylko w części 46, ale łączne nakłady na ochronę zdrowia, to one wynosiły w 2020 r. 116,5 mld zł, to jest 5,5% PKB, a więc były wyższe od wartości referencyjnej o kwotę około 8,7 mld zł, która to wartość referencyjna była zakładana na poziomie 5,03% PKB. Były także wyższe o 13 mld zł, prawie 14, od nakładów na ochronę zdrowia w 2019 r. Mimo tej niesprzyjającej sytuacji ekonomicznej i epidemii był to kolejny wzrost nakładów publicznych na ochronę zdrowia. Jeżeli dodamy do tego jeszcze wydatki związane z walką z epidemią, wydatkowane z funduszu COVID, który wyniósł około czy nieco ponad 10 mld zł, to nakłady w roku poprzednim wniosły 117,5 mld zł, to jest 5,6% PKB. Jak widzimy więc, zbliżamy się do tej granicznej wielkości 6%, a także ostatnio proponowanego… planowanego siedmioprocentowego wskaźnika nakładów w stosunku do PKB i tutaj co roku następuje... nie ma załamania czy jakieś stabilności. Mamy cały

tendencję wzrostową, jeśli chodzi o nakłady na ochronę zdrowia, porównywane do produktu krajowego brutto.

Może warto w tym momencie wspomnieć, że o tej dynamice, znacznej dynamice w ostatnich latach świadczą takie wskaźniki, że w 2011–15, w tej pięciolatce nakłady na ochronę zdrowia także rosły, ale tylko o 14% czyli 9,5 mld, natomiast w 2016–2020 wzrost ten był o 35,5 mld, czyli blisko 40%, a więc jest duża różnica w dynamice. Warto może o tym pamiętać, ponieważ ciągle powraca jak bumerang zarzut o niedostatecznym dofinansowaniu ochrony zdrowia w Polsce, a dane te pokazują w sposób ewidentny, że mamy tutaj znaczny postęp i dużą determinację obecnego rządu w zwiększaniu nakładów na ochronę zdrowia.

Jeżeli chodzi o część 46, to dochody – jak wspomniałam – były nieco wyższe, ale to nie są kwoty duże – prawie 221 mln zł. To są główne dochody, jak zwykle, z rejestracji produktów leczniczych, wyrobów medycznych, produktów biobójczych, z inspekcji sanitarnej, z jakichś opłat egzaminacyjnych i tak dalej. Natomiast jeśli chodzi o część 46, czyli tę kwotę 6 600 mln zł, to przeznaczona ona była głównie na ochronę zdrowia, te wydatki na ochronę zdrowia, na programy polityki zdrowotnej, szpitale kliniczne, świadczenia wysokospecjalistyczne, ratownictwo medyczne, publiczną służbę krwi. I drugą pozycją – poza ochroną zdrowia – jak zwykle jest dział Szkolnictwo wyższe i nauka. I tu mamy wydatki rzędu blisko 2 mld zł, głównie na działalność dydaktyczno-badawczą, pomoc materialną dla studentów i doktorantów, na działalność podmiotów funkcjonujących w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego.

Może warto zwrócić uwagę, że zatrudnienie w ochronie zdrowia w części 46 było na poziomie 3045 etatów i było wyższe od przeciętnego zatrudnienia w 2019 r. o 60 etatów, to jest o 2%. W stosunku do innych resortów może jest to niedużу wzrost zatrudnienia, ale ze względu na ogromne obciążenie, jakiemu zostali poddani przez wymogi wynikające z epidemii pracownicy w ochronie zdrowia, nie jest to wystarczający wzrost. Świadczy to o ogromnym obciążeniu pracowników zatrudnionych w ochronie zdrowia.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie kształtowało się na poziomie 7608 zł i było wyższe o 14%, ale w Ministerstwie Zdrowia wynosiło ono 9245 zł i w porównaniu do 2019 r. było wyższe o 5,2%. W czasie dyskusji zwracano uwagę, o czym można powiedzieć najkrócej, w telegraficznym skrócie, że zastrzeżenia dotyczyły właśnie tego, że zmalały wydatki w części 46 w stosunku do roku 2019. Powtórzę, że wynikało to z przesunięcia między pozycjami, czyli ponad 2 miliardy zł przesunięto do NFZ. Zwracano uwagę na spadek nakładów na ratownictwo medyczne oraz spadek nakładów na świadczenia wysokospecjalistyczne.

Jeśli chodzi o ratownictwo medyczne, to trzeba pamiętać, że jego finansowanie występuje w różnych częściach budżetowych, głównie w budżetach wojewodów i w stosunku do roku 2019 miał miejsce wzrost, a także w budżecie Ministra Zdrowia, głównie na Lotnicze Pogotowie Ratunkowe, również miał miejsce wzrost tych wydatków.

Świadczenia wysokospecjalistyczne. Owszem, tak, nakłady w tej części się zmniejszyły, ale część świadczeń wysokospecjalistycznych uznano – w porozumieniu z ekspertami, patrząc na nowoczesne metody leczenia, technologie i tak dalej – że nie są to już świadczenia wysokospecjalistyczne. One zostały włączone do koszyka świadczeń gwarantowanych, jako niewysokospecjalistyczne i finansowane są jako standardowe procedury medyczne ze środków NFZ.

Proszę państwa, tylko jedno zdanie. Najwięcej emocji podczas posiedzenia Komisji wzbudziła opinia Najwyższej Izby Kontroli. Otóż opinia Najwyższej Izby jest opisowa – ani nie negatywna, ani nie pozytywna. Najwyższa Izba Kontroli szczegółowo zbadała przebieg zawierania umów i wydatkowania środków budżetowych w Ministerstwie Zdrowia i stwierdziła nieprawidłowości, które dotyczyły udzielania zamówień publicznych, braku odpowiedniego zabezpieczenia dokonywanych płatności i przewlekłości w dochodzeniu należności, które są wyższe o 20% niż rok wcześniej, także zaległości, które wzrosły w stosunku do roku 2019 o 40%. Stwierdzono, że sprawozdawczość jest terminowa i prawidłowa, od strony rachunkowej jest wszystko w porządku, natomiast realizacja wydatków naruszała przepisy i rodziła pewne zagrożenie niskiej efektywności ich wykorzystania.

Jeżeli chodzi o część 46 i kontrolę NIK dodajmy tyle, że te nieprawidłowości – jak wynika z raportu NIK – dotyczą zaledwie 0,45% wydatkowanych środków. Co do nieprawidłowości – jak wynikało z dyskusji – one częściowo są kontrowersyjne, czyli na przykład jeśli chodzi o zarzut, że nie stosowano w pewnych sytuacjach ustawy o zamówieniach publicznych, było stwierdzenie ze strony Ministerstwa Zdrowia, że ustawy COVID-owe w pewnych sytuacjach nie wymagały stosowania tej ustawy. Oczywiście kwestia tej niegospodarności jest badana przez odpowiednie organy, głównie przez prokuraturę. Minister Zdrowia oświadczył, że część należności, które wynikają z niezrealizowanych umów, została zwrócona, czy nawet większość środków już została odzyskana. Czekamy na finał. Natomiast Najwyższa Izba Kontroli, podkreślając, że zadania Ministerstwa Zdrowia, w tej trudnej sytuacji, niespodziewanej, na masową skalę i związanej z tym, co dla ludzi jest najcenniejsze – z ochroną zdrowia wywoływały taką presję, że mogły się w takiej sytuacji – po raz pierwszy zresztą to zdarzyło się w Polsce – wobec tego wymagało to... mogło to powodować także pewne nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli zaleca więc przygotowanie odpowiedniej procedury na przyszłość, na wypadek takich czy podobnych zdarzeń, aby zabezpieczyć się przed nieprawidłowościami w wykorzystaniu środków publicznych, gdy jesteśmy w trudnej sytuacji, pod presją czasu i znalezienia szybko oraz zastosowania środków zaradczych w ochronie zdrowia. Domyślamy się, że prace nad tą procedurą w Ministerstwie Zdrowia będą się odbywały, będą rozpoczęte, ponieważ to są decyzje NIK, to są decyzje z ostatnich... czy pierwszych dni, ale w każdym razie z czerwca, więc do tej pory w tej sprawie procedur nie mogło się wiele zdarzyć.

Proszę państwa, jeśli chodzi o Rzecznika Praw Pacjenta i pozostałe części, Najwyższa Izba Kontroli i wszyscy, którzy interesowali się tym sprawozdaniem, nie wnosili zastrzeżeń. To dotyczy i funduszu hazardowego, i nowoutworzonego Funduszu Medycznego, który został utworzony 31 grudnia 2020 r. … Przepraszam bardzo. Wpłynęła tam kwota 200 mln zł została wykorzystana w 31%, czyli w niewielkim zakresie, na leczenie poza granicami głównie oraz leki w ramach ratunkowego programu dostępu do technologii medycznej. Stan środków na koniec roku stanowi 185 mln zł i jest oczywiście do wykorzystania w 2021 r. Rzecznik Praw Pacjenta wykazuje się dużą aktywnością. Nie ma tam nieprawidłowości w realizacji budżetu po stronie dochodów i wydatków, które głównie sprowadzają się do wynagrodzeń. Liczba zgłoszeń do rzecznika i aktywność rzecznika w podejmowaniu interwencji, zarówno z własnej inicjatywy, jak i wskutek zgłoszeń kierowanych do rzecznika ciągle rośnie. Jest to dynamiczny, lawinowy wzrost. Również działalność edukacyjna i informacyjna, jeśli chodzi o postępowanie i naruszanie praw pacjenta, jest widoczna ze strony Rzecznika Praw Pacjenta.

Może jeszcze tylko jedno zdanie, dotyczące właśnie wydatków z funduszu COVID-owego na przeciwdziałanie COVID w 2020 r. W zakresie ochrony zdrowia wydatkowano kwotę 10 129 mln zł, prawie 130 mln zł, z budżetu państwa 2163 mln, w ramach części 46 – zdrowie 1703 mln, wojewodowie wydali 460 mln zł, natomiast większość była finansowana z funduszu przeciwdziałania COVID, czyli 7966 mln zł. To jest ogrom. To jest ogromny wzrost wydatków, który poza tym tradycyjnymi, corocznymi wydatkami części 46 stanowił ogromne zadanie, nowe zadanie w nieznanej sytuacji i wymagał dużo zaangażowania pracowników Ministerstwa Zdrowia i ochrony zdrowia, żeby prawidłowo rozdysponować tradycyjne wydatki, zaplanowane w budżecie w części 46 plus tak ogromne środki, które przeznaczono... zawierał fundusz przeciwdziałania COVID i żeby osiągnąć jak najlepszy efekt, jak najlepszy cel.

W tej sytuacji trudno było i ja osobiście uważam, że takie potknięcia mogły się zdarzyć. Miejmy nadzieję, że będziemy sobie z tym w przyszłości lepiej radzić i to będzie jakieś doświadczenie, z którego wyciągną wnioski także pracownicy i kierownictwo resortu zdrowia. Chcielibyśmy wszyscy uniknąć takich sytuacji, ale kto z nas nie popełnia błędów? Jestem daleka od takich stwierdzeń, że to była jakaś korupcja, że to było kłamstwo, że to była jakaś prywata i tak dalej. Uważam, że to wszystko wykaże dochodzenie i bądźmy ostrożni w takich pomówieniach. Czekajmy na wynik dochodzenia prowadzonego przez prokuraturę.

To chyba wszystko, co dotyczyłoby koreferatu, co chciałam państwu przekazać. Tak, jak powiedziałam na początku, Komisja Zdrowia wnosi o przyjęcie w powyższym zakresie sprawozdania z wykonania budżetu państwa za rok 2020 w części 46 i w innych częściach wymienionych na wstępie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję pani przewodniczącej za wnikliwe przedstawienie referatu i koreferatu. Bardzo proszę o zabranie głosu przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli i przedstawienie wyników kontroli dotyczącej powyższych części budżetowych. Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Zdrowia Najwyższej Izby Kontroli Piotr Wasilewski:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Piotr Wasilewski. Jestem dyrektorem Departamentu Zdrowia Najwyższej Izby Kontroli. Panie posłanki i panowie posłowie, szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli w odniesieniu do wykonania budżetu państwa w części 46 – Zdrowie, sformułowała ocenę opisową. NIK stwierdziła szereg nieprawidłowości w obszarze związanym z realizacją wydatków, dotyczących zwalczania epidemii COVID-19, o których szczegółowo wspominała już pani poseł Masłowska.

Natomiast w odniesieniu do innych wydatków, na przykład przekazywania i rozliczania zbadanych dotacji podmiotowych oraz celowych, przeznaczonych na finansowanie inwestycji, zbadane zadania były realizowane prawidłowo. Pozytywnie oceniono sporządzanie łącznych sprawozdań za 2020 r. przez dysponenta części 46 – Zdrowie, i sprawozdań jednostkowych kontrolowanych jednostek, to jest Ministerstwa Zdrowia, Głównego Inspektoratu Sanitarnego i Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Przeciwepidemicznych.

Szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli nie badała wykonania budżetu państwa z części 66 – Rzecznik Praw Pacjenta. Wynikało to z przyjętych założeń kontroli wykonania budżetu państwa, zgodnie z którymi nie objęto kontrolą 20 najmniejszych części budżetowych, koncentrując się na istotniejszych problemach w realizacji budżetu.

Zbadaliśmy natomiast wykonanie w 2020 r. planu finansowego Agencji Badań Medycznych oraz wykonanie wydatków w dziale 851 – Ochrona zdrowia, przez wojewodów. W odniesieniu do agencji wykonanie planu finansowego oceniliśmy pozytywnie. Dziękuję bardzo za uwagę.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Przechodzimy, szanowni państwo, do dyskusji. Bardzo proszę o zadawanie pytań, jeżeli takowe się pojawią. Nie słyszę, nie widzę osób zgłaszających się.

Tym samym, szanowni państwo, stwierdzam zakończenie omawiania wykonania budżetu we właściwości Komisji Zdrowia.

Tym samym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia Komisji. Zamykam posiedzenie Komisji. W imieniu własnym i przewodniczącego Henryka Kowalczyka bardzo dziękuję za dzień dzisiejszy.

Jutrzejszy będzie bardzo podobny, patrząc na liczbę posiedzeń Komisji, więc mnóstwo pracy przed nami. Jeszcze raz bardzo gorąco dziękuję wszystkim gościom i wszystkim paniom i panom posłom, jak również biuru. Dziękuję gorąco.